

Igitur cum navis Ecclesiam exhibeat, et Petrus ad puppim gubernacula tenens in aerea lucerna Medicea cernatur, argumento est, existimasse veteres Christianos, Petrum suisse a Jesu Christo gubernatorem, et principem visibilem Ecclesiae constitulum. Mitto de ceteris aut monumentis, aut signis antiquorum Christianorum dicere, quae cum Petrum semper Salvatori propiorem exhibeant, ita fuisse maiores nostros institutos, demonstrant, ut ei tributum a Christo fuisse Ecclesiae principatum contenderent.

III. Eadem veritas evincitur etiam ex Inscriptionibus. Exstat apud Boldettium, *Osservazioni sopra i Cemeterii dei santi Martiri, ed antichi cristiani di Roma.* pag. 558. haec Inscriptio.

**RVTA OMNIBUS SVBDITA ET ATFABILIS BIBET IN NOMINE PETRI
IN PACE (1)**

Et illud notatu dignissimum est quod in Ennodii Ticinensis epitaphio legimus (obiit autem Ennodius anno. DXXI.)

**SCISMATA CONIVNXIT DVNDUM DISCORDIA LEGI
AD QVE FIDEM PETRI REDDEDIT ECCLESII**

Heic Fides Petri, pro Catholica Fide usurpatum. Quid quod qui in pace Ecclesiae obierant, in pace Romae defuncti interdum dicebantur? Testem habemus lapidem hunc Fabrettianum (p. 757.)

*** EXSVPERANTIA D. XV KAL. SEPT.
HIC DEPOSITA EST IN PACE ROME QUAE
VIXIT P. M. MENSES III CONS. FAVSTI IVN DV
ID IANVARIAS**

(1) Zaccaria, *De usu Inscriptionum in rebus Theologicis. Caput VIII.*

De Primatu Divi Petri Apostolorum Principis consule Coesseteau, de *Monarchia Ecclesiae Catholicae*; Panvinium, de *Primatu Petri*; Bellarmium, de *Romano Pontifice*; Beccanum, de *Primatu Petri*; Duvalium, de *suprema Summi Pontificis auctoritate*; de Bellis, de *absoluta Divi Petri monarchia*; Ekium, de *Primatu Petri*; Capellum, de *summo Pontificatu B. Petri*; Natalem Alexandrum, *Historia Ecclesiastica*, saeculum primum *dissertatio IV.* de *Sancti Petri, et Romanorum Pontificum Primatu*; Tournely, *Praelectio-nes Theologicae t. V. quaestio quinta de Capite Ecclesiae*; Sardagna, *Theologia Dogmatico-Polemica tomus III. articulus tertius controversia II.*; Zaccaria, de *Primatu Divi Petri*; Mamachium, *Origines et Antiquitates Christianae*, *tomus V.*; Veith, de *Primatu et infallibilitate Romani Pontificis*; Ballerini, *De vi ac ratione Primatus R. Pontificum*; Bolgeni, *L'Episcopato*, Gotti, *La vera Chiesa di Cristo t. II. p. 5.*; Roskovany, de *Primatu Romani Pontificis*; Kempeneers, de *Romanico Pontifice*; Gualco, de *Romanico Pontifice*.

CAPUT VI.

De Divi Petri Apostolorum Principis Romam adventu, nec non de eius romano episcopatu ac martyrio.

I. Notissima sunt Leonis Magni verba, ob Divi Petri Apostolorum Principis Romanum adventum, et conditum ab eo, gestumque Romanum Episcopatum: Id quidem non sine divino consilio evenisse sapientissimus ille Ecclesiae Doctor affirmat, ut Romam Petrus se conferret: *Ad arcem, inquit, Romani destinatur imperii..... quo diuinis ordinationibus illum anteibat honor potestatis, et gloria passionis*, Serm. I. de SS. Apostolis Petro, et Paulo: Praeterea summam Urbis et Ecclesiae nostrae gloriam inde derivat, *quod per sacram B. Petri sedem caput orbis effecta, latius praesideret Religione divina, quam dominatione terrena*. Ad imminuendam igitur Romanae Ecclesiae dignitatem, atque ad denegandum, *Divi Petri potestatem*

jure successionis in Romanos Pontifices manasse, Ecclesiae Catholicae hostes, tum Romanum Petri iter, tum praesertim Episcopatum Romanum ab eo gestum inficiati sunt. Primum omnium (1), qui Petri Romanum iter negaverit, Marsilium patavinum fuisse certum est. Idem docuerunt Johannes Arentinus, qui Annales edidit Bojorum, Udalrieus Velenus, homo de secta Lutheranorum, Johannes Calvinus, Johannes Funcjus, Matthias Flacius Illyricus, Claudio Salmasius, Fridericus Spanhemius, Franciscus Turrentinus, et Joachimus Langius.

II. Itaque ut Apostolorum Principem Romam venisse demonsfretur, adest Scriptorum aetatis eius, vel aequalium, vel proximorum auctoritas, adest manifesta totius orbis perpetua persuasio: quae si ad confirmandam facti hujus veritatem idonea non sunt, non facile intelligetur, quibus monumentis quaelibet antiquitatis facta demonstrari possint. Sed perspicue id, diserteque testantur aequales, proximique scriptores. Potest primo loco Clementis Romani, qui Petri ipsius auditor fuit, testimonium afferri. Is in epistola, quam ad Corinthios, post Domitianeam persecutionem sedatam scripsit, commemorans res gestas a Christianis, martyrio Romae perfunctis, Petri, et Pauli mentionem fecit, ut ostenderet quibus institutoribus Ecclesia ista gloriaretur. S. Ignatius, Martyr, et Episcopus Antiochenus, qui eadem, qua Clemens aetate vixit, in Epistola ad Romanos non aliter loquitur, ut populo Rom. Petri et Pauli Romam adventum innotuisse appareat. Huic adjungendus est S. Irenaeus Lugdunensis Episcopus, Polycarpi Apostolorum discipuli auditor, qui ad urbem quoque venit. Hic lib. 5. *adversus haereses* cap. I. Quoniam, inquit, valde longum est in hoc tali volumine omnium Ecclesiarum enumerare successiones; maxima et antiquissimae, et omnibus cognitae, a gloriosissimis duobus Apostolis Petro, et Paulo Romae fundatae, et constitutae Ecclesiae, eam, quam habet ab Apostolis traditionem, et an-

(1) Mamachi, *Origines et Antiquitates Christianae*, liber quartus, caput IV.

nunciatam hominibus fidem, per successionem Episcoporum pervenientem usque ad nos, indicantes confundimus omnes. Et Caius, sive mavis Gajus, disertissimus Romanae Ecclesiae Presbyter, in Dialogis illis, quibus celeberrimam, quam Romae habuit cum Proclo Cataphrygarum haeresis propugnatore disputationem consignavit, de SS. Petri, et Pauli sepulchris Romae positis, hisce plane verbis loquutus est: *Ego autem, Apostolorum tropaea possum ostendere. Nam sive in Vaticanum, sive ad Ostiensem viam pergere velis, invenies tropaea eorum, qui Ecclesiam hanc fundaverunt.* Origenes Alexandrinus, qui Romanum Zephyrino Pontifice venit, apud Eusebium, Historiae Ecclesiasticae lib. 5. cap. I. ita de Divo Petro habet: *Petrus per Pontum, Galatiam, Bithyniam, Cappadociam, atque Asiam, Iudeis, qui in dispersione erant, praedicasse existimatur; qui Romanum veniens, cruci suffixus est, capite deorsum demiso.* Et Tertullianus lib. de Praescriptionibus cap. 56: *Si autem, inquit, Italiae adjaces, habes Romanum, unde nobis quoque auctoritate praesto est. Ista quam felix Ecclesia, cui totam doctrinam Apostoli cum sanguine suo profuderunt! ubi Petrus Passioni Dominice adaequatur; ubi Paulus Joannis exitu coronatur.* Et Divus Hieronymus in Catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum de Divo Petro, sic ait: *Sepultus Romae in Vaticano, juxta viam triumphalem, totius urbis veneratione celebratur.* His assentiuntur Clemens Alexandrinus, vir incredibili eruditione, in IV. Institutum; Cyprianus Carthaginiensis Episcopus, Firmilianus Caesarensis, Epistola inter Cyprianicas LXXV. p. 220; Lactantius, Lib. de vera Sapientia cap. XXI. pag. 332. Optatus porro primum (1) Romanam Sedem occupasse Divum Petrum scribit, atque ei successisse Linum, Lino Clementem etc. Eadem persequitur Augustinus, epistola tertia et quinquagesima. Nec dissentit Sulpicius Severus lib. II. pag. 159. edit. ann. 1754. Quid nunc Orosium memorem, qui ubi Imperii a Claudio suscepti meminisset, statim ait: *Exordio Hist. lib. VII cap. 6 Regni ejus Petrus*

(1) Zaccaria, *De Primatu Divi Petri*.

Apostolus Domini nostri Jesu Christi Romam venit, et salutarem cunctis credentibus fidem fideli verbo docuit. potentissimisque virtutibus adprobavit: exinde Christiani Romae esse coeperunt. Eadem fere verba legere est apud Turonensem Gregorium Hist. Lib. I. cap. 25. ab illis diebus (Claudii) Petrus Romam advenisse narrat Christiani apud Civitatem Romanam esse coeperunt. Idem plane Theodoretus In cap. I. epistolae ad Romanos adfirmsat: Primus eis (Romanis) Magnus Petrus doctrinam Evangelicam praebuit.

III. Insuper S. Petrum obiisse Romanum Episcopum, quotquot exstant Catalogi Romanorum Pontificum aperi-
tissime demonstrant, cum unanimes ab ipso initium sumant. Ita antiquior Catalogus saeculo IV. confectus apud Bucherium, ita Catalogus ex Codice Christinae Svecorum Reginae saeculo VI. exaratus apud Scheltratem, ita caeteri posteriores apud eundem Schelstratem, Vignoliū, aliosque. Idipsum fecerunt Ecclesiae Patres, Ireneus, Optatus, Epiphanius, et Augustinus. Cum SS. Patribus, et catalogis concinunt picturae, aliaque vetera monumen-
ta, inter quae memoranda occurrit series Pontificum in Basilica S. Pauli in via Ostiensi, pervetustis certissime temporibus depicta. Insuper quae Romae habenda erant Concilia, in templo Divi Petri, ante ejus insigne sacrarium plerumque cogebantur. Neque Concilia solum coram Principe Apostolorum habebantur, sed consueverunt Romani Pontifices quaecumque alia magni momenti negotia essent tractanda, illa executioni mandare in Vaticana Basilica ad S. Petri sepulchrum. Non solum Pallia pro Archiepiscopis et Patriarchis, et enses pro Imperatoribus de corpore Divi Petri sumebantur, sed etiam Orarii imponendi collo ordinandorum, testibus pervetustis Caeremonialibus, ab eodem sacerrimo loco sumebantur. Ipsi Romani Pontifices noviter electi super sanctum corpus, et altare Divi Petri, uti legitur in libro Diurno RR. PP. tit. 10., fidei professionem emittebant, quam pariter praestabant electi Episcopi. Imo memoratas Romanorum

(1) Borgia, *Vaticana Confessio Sancti Petri Principis Apostolorum.*

Pontificum, aliorumque Episcoporum Fidei Professions in eadem Confessione deponi consuevisse, citatus Diurnus liber declarat. Haec nimur habebatur veluti Romanae Fidei arca, in qua nihil nisi Fidei consonum reponi licet. Quam enim Felix Ravennae Archiepiscopus miserat non legitimam Fidei professionem, a Pontifice in sacra-
tissima Confessione Beati Petri Apostoli positam, eam paucos post dies, quasi igne combustam, humi repartam fuisse, testatur Liber Pontificalis. Rectores quoque Patri-
moniorum Sanctae Romanae Ecclesiae ante sacratissimum B. Petri Apostoli corpus potestatem administrationis hu-
iusec accipiebant, uti Gregorius Magnus memorat in epistles 72. lib. I. ad Petrum Subdiaconum.

IV. Ex antiquissimis, ac certissimis (1) monumentis, quae Romae passim conspiciuntur, facile item demon-
strari potest, etsi omnia alia deessent nobis argumenta, Petrum Romae fuisse, ibique Pontificiam exercuisse di-
gnitatem. Testatur in primis Ecclesia S. Pudentianae, quae antea Domus Pudentis patris erat in vico patricio posita, ubi primo exceptus hospitio Divus Petrus fuit. Testatur Carcer Mamertinus (2), ad radices Capitolii po-
situs, ubi diu Petrus et Paulus detenti sunt, et Proces-
sum, ac Martinianum, ad Fidem converterunt, quos aqua
fontis repente e saxo erumpentis baptizarunt. Testatur Coemeterium Christi Martyris Sebastiani in via Appia, ubi diu SS. Petri, et Pauli sacra iacuerunt corpora. Te-
statur Vaticana sacra moles, ac praecipue ea pars, quae S. Petri Confessio dicitur, estque ille locus Principis Apo-
stolorum sepulchro consecratus, qui summa Religione,
et pietate a Fidelibus undique eo confluentibus colitur,
ac in veneratione habetur. Testantur variarum Ecclesiarum Episcopi, Romae a Divo Petro sacris iniciati ordinibus, quemadmodum Ecclesiarum Acta, et Monumenta fi-
dem faciunt nobis. Et confirmant id planissime SS. Rufus Episcopus Capuanus, Clemens Metensis, et alii permulti.

(1) Fogginus, *De itinere Divi Petri* cap. VIII.

(2) Vide Cancellieri, *sul Cencere Mamertino.*

Ergo superfluum est, ut inquit Eusebius, *Historia Ecclesie*: Lib. II. extrinsecus de his testimonium quaerere, cum rem gestam, insignia, et splendidissima eorum monumenta usque in hodiernum diem testentur.

V. Hoc ipsum confirmant Martyrologia et Kalendaria. In Martyrologio Romano, tertio Kalendas Julii, legitur: *Romae, natalis Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, qui eodem anno, eodemque die passi sunt sub Nerone Imperatore: quorum prior in eadem urbe capite ad terram verso cruci affixus.... alter vero gladio animadversus, et via Ostiensi sepultus. In Martyrologio Usuardi, habetur: Romae, Natales Beatorum Apostolorum Petri et Pauli, qui passi sunt sub Nerone Caesare, Basso et Tusco consulibus. Quorum prior in eadem urbe juxta viam triumphalem totius orbis veneratione celebratur, sequens quoque in via Ostiensi sepultus.* Iisdem ferme verbis utitor ad extremum Notkerus. In Martyrologio Gallicano a Saussay edito legitur: *Triumphus Beatorum Petri et Pauli, qui hodie sub Nerone Romae coronati fundamenta Christianae Religionis, illic jam a se posita, aeternum ut firmarent, fuso sacratissimo cruore consecrarent. In Martyrologio Hispanico haec leguntur: Celebris est in Hispania Festivitas S. Petri Apostolorum Principis, qui ut Christi Vicarius, Episcopos sovet,.... Sedes Episcopales disponit, et adsignalat: post Romanum reversus, Crucis, capite ad terram verso, affixus, ad coelos Victoria martyrii festinat. Alia apertissima testimonia observari possunt in Martyrologio Gellonense, Romano Parvo, Rhinoviense, Richenoviense, Augustano, Labbeano, Fuldense, Ottobonianum, et in aliis pluribus. Kalendarium Bucherianum hac die habet: Petri in catacumbis, et Pauli Ostiense, Tusco et Basso cons. Hieronymianum Lucense: Romae natalis Petri et Pauli Apostolorum: Petri in Vaticano, Pauli via Hostiensi. Eadem fere Rabanus, qui uno eodemque die sub Nerone passos esse scribit.*

VI. Idipsum confirmatur (1) testmoniis Orientalium. Euthyphius Alexandrinus in Chronico suo, sub Cajo Cae-

(1) Assemani, *Bibliotheca Orientalis*.

sare, haec de Petri Romana profectione scribit: *Et profectus est Petrus Romam anno secundo Imperii Caii Caesaris. Salomon Metropolita Nestorianus, in synopsi vitarum duodecim Apostolorum, de Beatissimo Petro sic scribit: Simon fuit de Bethsaida, ex tribu Nephtali. Hic praedicavi prius Antiochiae; inde Romam ascendit, et Cruci affixit illum Nero, capite inverso. In officio SS. Petri, et Pauli, quo utitur Nestorianorum Ecclesia, haec leguntur responsoria: Cum ingressus est Simon Sanctus Romam, invenit Simonem Magum abominabilem, et reprobum. In tertio officio Pentecostes Ecclesiae Jacobitarum haec leguntur verba: Duodecim Piscatores benedicti ex Coenaculo egressi sunt, et ab extremitatibus terrae rete suum extenderunt; extendit illud Simon Petrus a Roma, extendit illud Joannes electus ab Epheso (1).*

(1) Sunt etiam ex Protestantibus, qui Divum Petrum Romae fuisse ultra fateantur. Pearsonius, *Opera posthum.* pag 27. 31. 32. a Veteribus nunquam in dubium revocatum asserit, vel quod Petrus Romanam Ecclesiam exerexit, vel quod Pontifices eidem succedant. Grotius in *I. Petri*, et Hammondus Babylonum nomen, de quo Petrus in Epistola, a Veteribus de Roma semper explicatum fuisse consentiunt; quorum praeterea sententiam se amplecti Grotius fatetur: « De Babylone dissident veteres, et novi Interpetres. Veteres Romanam interpretantur, ubi Petrum fuisse nemo versus Christianus dubitabit. Novi Babylonem in Chaldaea. Ego veteribus assentior ». Chamier, *Panstrat.* tom. 2. lib. 13. c. 4. unanimem Patrum de Petri adventu Romanam consensum tanti esse fatetur, « ut ei leviter adversari neminem deceat. Romanam Ecclesiam a Petro et Paulo erectam, et confirmatam Blondellus asserit; Franciscus vero Junius, Scaliger, Gasbonus, Petrus Molinaeus, Samuel Petit, Seldenus, Vedelius, et si omnes, qui in Ignatii epistolas scripserunt, Petrum se Romanum contulisse vulgo testantur. Petri martyrium Romae peractum adeo liquet, ut Patricius Junius sine temeritate in incertum revocari non posse fateatur. Hammondus vero dissentit. *V. de Episcopis et Presbyteris*, post Caii Ecclesiae Romanae Presbyteri testimonium, id adeo exploratum esse ait, ut nulli discrimini jure subesse possit.

CAPUT VII.

Quae causae majores nostros impulerint, ut Petri ad laevam, Pauli vero imaginem ad dexteram sculpi, vel pingi interdum sacerent.

I. Monumenta vetera, quae Petri (1), et Pauli iconas exhibent, aut aerea sunt, aut vitrea, aut marmorea, aut eburnea, aut pictura, et musivo opere perfecta. Atque ut a vitreis initium disputandi ducam, in iis sane Petrus dexteram fere semper; Paulus autem sinistram tenet. Quod ex multis exemplis, quae a Bosio, ab Aringo, a Fabretto, a Bonarrotio, a Foggino, a Marangonio, a Bottario proposita sunt, intelligi plane potest. Quum igitur majores nostri hoc genere monumentorum, quod est cæteris vetustius, Petrum ad dexteram partem, Paulum ad laevam perpetuo exhibuerint, et id non casu, sed consulto fecerint (alioqui non tam constans ea consuetudo, neque tam stabilis permansisset) necesse est concludere, quod saepe in commentariis Scriptorum Christianorum legerent, esse Petrum præferendum, non reliquis Apostolis modo, sed ipsi etiam Paulo. In valvis aeneis Basilicae Sancti Pauli, Petrus ordine prior ponitur, deinde Petri martyrium, post Paulus, inde Johannes. In sepulchrali lapide Aselli reperto, in coemeterio S. Hippolyti, ab Oliverio Praesule, Petrus ad dexteram est, ad sinistram Paulus. In monumento arcuato coemeterii Priscillæ, quod sextum ordine apud Aringhum, et Bottarium est, Christus sedens, et docens exhibetur, ad cuius dexteram Petrus est, ad laevam cernitur Paulus. Multas ejusmodi picturas in coemeteriis reperiuntur. Boldettus in priore observationum libro. Quin etiam in Basilica Sicinia, quae deinde S. Andreae in Barbara dicta est, vetus erat pictura, Petrum ad dexteram, Paulum ad sinistram exhibens. Praeterea in atrio Basilicae Vaticanæ Principis

(1) Mamachi, *Origines et Antiquitates Christianæ*, Lib. IV. pars altera, cap. VII.

Apostolorum picturae extabant sane veteres, quae Petri, et Pauli elevationem corporum referebant, quibus in picturis Apostolorum Princeps ad dexteram, Paulus ad sinistram cernebatur. Contra in coemeterio Sanctorum Petri, ac Marcellini Christus in vetere pictura proponitur sedens, cui dexter est Paulus, sinister Petrus. In Oratorio Sancti Venantii, sive Basilica Theodori, quam anno fere 642. Johannes IV. P. M. musivis ornari fecit, Petrus ad Virginis laevam, Paulus ad dexteram exhibetur. Dexteram item Paulus occupat in vetere Romano musivo templo S. Marci, laevam Petrus.

II. Vetus consuetudo est, et ea jam a primis Imperatorum populi Romani temporibus ducta, ut qui dextera aliquid agentes, a pictoribus, sculptoribus etc. exhiberentur, iidem etsi summa præstabant, et auctoritate, et dignitate, ne quid forte minus apti, et commodi in illorum actione, et collocatione corporis partium appareret, ad laevam saepissime constituerentur. Id autem (1), ne quis falsum esse putet, exemplis est demonstrandum. Inter numismata nostri Musaei extat Domitiani nummus, in quo Imperator ad laevam stans, et Germanus captivus cum clypeo ad dexteram supplex proponitur. In nummo Antonini Pii, apud Begerum, Antoninus ad laevam est, Regis Quadorum dexteram tenentis. Vide Vespasiani nummum, apud Angelonum, *Hist. Augustæ an. 1641.* pag. 80. quo in nummo Imperator laureatus ad laevam, porrigens dexteram militi exhibetur, cum inscriptione: *Spes Augusta*; et Hadriani Imperatoris numismata, apud Begerum, t. II. *Thesauri Brandenburgi p. 636.* in quorum primo Imperator togatus exprimitur, ad laevam Romæ sedentis; in altero stanti porrigens dexteram, et apud eumdem, p. 657. in quibus, supplicibus provinciis figura humana expressis, idem Augustus ad laevam consistens dat dexteram, cum variis inscriptionibus. Sed omnia numismata generis ejusdem persequi non vacat, quae a Go-

(1) Hebrei, Graeci, et Latini, numquam putaverunt laevam esse potiorrem dextera, et id patet ex inumeris exemplis ab Archaeologis allatis.

rio, a Vaillantio, a Venuto, a Pedrusio, a Patino, ab aliis denique harum rerum collectoribus publicata sunt.

III. Neque vero in nummis solum, sed in gemmis etiam, sculptisque lapidibus, qui excellentiores sunt, iidem saepe, si quid agere dextera videantur, ad laevam locati conspiciuntur. Non discrepant monumenta veterum Christianorum. In vase argenteo, quod repertum in coemeteriis Urbis est, servatur Christus, qui Petro claves tradit, laevum, ipse Petrus, eas accipiens, dexterum latus tenens. Quin etiam in Sarcophagis tribus apud Aringhium, Christus dexteram attollens, praedicensque fore, ut negetur a Petro, ad laevam est; Petrus ad dexteram. Atque ut in sculptis, ita in pictis monumentis Christus ad laevam eorum, quos aut alloquitur extensa dextera, aut sanat, conspicitur. Ex his autem intelligitur, Petrum, quem aut benedicat, aut doceat, aut loquatur, dexteram extendentem, ejus rei causa fuisse interdum a sculptoribus, et pictoribus ad laevam Pauli collocatum.

DE SUMMO PONTIFICE SUCCESSORE PETRI

CAPUT VIII.

De honorificis quibusdam nominibus, quibus R. Pontifex antiquitus decorari, ac distingui consuevit.

I. Jesus Christus, unum dederat Ecclesiae caput, ut unus esset in Fide, et in Charitate seu communione populus universus. Unitas haec perpetua esse debebat; Divus Petrus autem eo fato natus erat, ut moreretur. Itaque eo mortuo, ut Ecclesiae unitas perpetuo conservaretur, alium ei Principem, et Caput dari oportebat. Ad quem autem haec deferri potestas, ac dignitas potuit, nisi ad ejus Successores, Romanos Pontifices? Constat sane Petrum Romae Episcopum fuisse, in eaque Urbe cruci af-

fixum, deorsum demisso capite, decessisse; ex quo efficitur, ut qui ei in Romano Episcopatu successerunt, ii etiam in jure Primatus succedere debuerint. Insuper uti Christus ad indicandam S. Petro elargitam supra reliquos Apostolos praecellentem dignitatem ipsi Simonis nomen mutatum voluit; ita quoque ejusdem Successor, Romanus Pontifex pluribus, iisdemque honorificentioribus, prae reliquis orbis Christiani Episcopis, nominibus semper in Ecclesia decorari ac distingui consuevit; quibus haud obscure ejusdem in universa Catholica Ecclesia Primatus indicaretur.

II. Ac primo dictus est *Pontifex* (1) *Maximus*, et *Episcopus Episcoporum*: Tertullianus, lib. de Pudic. cap. I. *Pater Patrum*, et apostolico culmine sublimatus: Stephanus Episcopus Carthaginensis, in *Epistola ad Damasum Papam*. *Pontifex Christianorum*: Eusebius, in *Chronico ad annum 44. Christi ovilis Pastor et Custos*: Ambrosius, *Epistola 81. ad Siricum*, *Ecclesiae Petra*, sive *fundamentum*: Hieronymus, *epistola ad Damasum*, *Caput Ecclesiae*: Concilium Chalcedonense, *epistola ad S. Leonem*, *Caput totius Fidei*: Philippus Legatus Coelestini Papae, *Praefectus totius orbis*, et *Caput familiae Christi*: Chrysostomus, tom. VI. edit. Paris. pag. 282. *Summus Sacerdos et universalis Papa*: Octava Synodus ad Hadrianum, *Pastoralis Principatus dignitate illustris*: Theodorus Studita, lib. I. *Epistola 53. ad Leonem Papam*, *Sacerdos potissimus*: Hilarius in *Synodo Romana*, *Firmamentum Ecclesiae*: S. Isidorus, *libro de vita*, *Ecclesiae Praesidens*: Augustinus, *libro I. contra Julianum*, cap. 6. *Interpres vocis B. Petri omnibus constitutus*: Concilium Chalcedonense, *Epistola ad S. Leonem*, *Magister orbis totius*: Chrysostomus, *Homilia ultima in Johannem*, *Pater Ecclesiae*: Petrus Cluniacensis lib. 6. Epist. 27. *Pater summus*: Episcopi Germaniae ad Johannem VIII. *Pater Sanctissimus*: Alcuinus, *Epistola ad Hædrianum*, *Petrus, et Petri Sedem exornans*: Theodorus Studita, *epistola ad Paschalem Papam*, *Praedicator primus Ecclesiae*: S. Gre-

(1) Raynaudus, *Corona aurea super militem R. P. Opp. t X.*